

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

**Методичні рекомендації з історії української літератури
другої половини ХХ ст.
(практичні заняття)**

Івано-Франківськ 2013

УДК 82.0 (477) Б-24

Методичні рекомендації з історії української літератури другої половини ХХ ст. (практичні заняття). — Івано-Франківськ: — 2013 р.

Упорядники:

Чобанюк В.Я. — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Хороб М.Б. — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Залевська О.М. — кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Рецензенти:

Хороб С.І. — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Голод Р.Б. — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавства ІФНМУ

Надруковано за ухвалою Вченої Ради Інституту філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Протокол № від 10 квітня 2013 року.

Пояснювальна записка

Вивчення української літератури у сучасних вищих навчальних закладах має суттєво відрізнятися від її інтерпретації у минулому. У процесі викладання історії української літератури ХХ століття необхідно акцентувати увагу на тому, що національне художнє мислення вирізняється високою мірою концептуальної складності. Воно постає явищем, яке привертає увагу своєю естетичною суперечливістю, розмаїтістю.

Поширені плани практичних занять стимулюватимуть розвій інтелектуальних можливостей студентів, формуватимуть нахил до самостійної пізнавальної та наукової діяльності, до системної самоосвіти. Максимальний обсяг запропонованої літератури сприятиме ґрунтовній підготовці до занять, оскільки передбачає певний вибір (на жаль, бібліотеки не укомплектовані належним чином; мають місце прикрі випадки, коли в книгах чи періодичних виданнях повіривані сторінки). Ознайомлення студентів із найновішими досягненнями в літературознавчій науці розширить їх уявлення про способи і засоби закріплення й передачі інформації у творчості митців окресленого періоду.

Рекомендована література

1. Історія української літератури ХХ століття : У 2 кн.: підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. освіти. Кн. 2. Друга половина ХХ століття / В.П. Агеєва, С.М. Андрусів, С.Л. Бойко; ред. В. Г. Дончик. — К.: Либідь, 1998.
2. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття : в 4-х кн. - К. : Аконіт, 2001.
3. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики: спроба літературно-наукової методології. — К., 1997.
4. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (Історико-літературний та поетикальний аспекти) / Л. Тарнашинська. — 2010.

Практичне заняття № 1-2. **Олександр Довженко — самобутній митець літератури й кіномистецтва**

1. Хресна дорога до визнання (вершин мистецтва) таланту. Довженко і кіно.
2. „Зачарована Десна“ — творчий заповіт письменника (майстерність розкриття поетичного світу дитини, образ автора; інші герої твору, своєрідність портретних характеристик; символічне навантаження, фольклорна основа твору; фантастика і реальність; роль спогадів про минуле та розповідей про сучасне).
3. Кіноповість „Україна в огні“:
 - а) історія створення й публікації;
 - б) проблеми, характери;
 - в) образ автора;
 - г) основні елементи поетики (монтажність окремих кадрів, художня умовність, метафорика, вставні новели та ін.).
4. „Щоденник“ О.Довженка — трагічний документ доби митця.

Художні тексти

Довженко О. Твори: В 5-ти т. — К.: Дніпро, 1983-1985.

Довженко О. Вибрані твори / О. П. Довженко ; упоряд. текстів та передм. І. Л. Михайлина. — Харків : Веста : Ранок, 2003. — 320 с.

Довженко О. Вибрані твори / О. П. Довженко ; передм. А. Б. Гуляка. — К. : Сакцент Плюс, 2004. — 512 с.

Довженко О. Сторінки щоденника (1941-1956) / О. П. Довженко. — К. : Вид-во гуманітарної літератури, 2004. — 384 с.

Довженко О. Зачарована Десна : кіноповісті, оповідання, щоденник / О.П. Довженко ; худож.-оформ. А.С. Ленчик. — Харків : Фоліо, 2008. — 287 с.

Література

1. Безручко О. Невідомий Довженко / О.Безручко. — К. : Фенікс, 2008. — 312с.
2. Безручко О. Архівна спадщина Олександра Довженка : монографія / О.В. Безручко ; Київ. міжнар. ун-т. — К.: КиМУ, 2012 . — 212 с.
3. Вдовенко Л. Відображення світогляду наших предків у повісті О. Довженка „Зачарована Десна“ / Л. Вдовенко // Дивослово. — 1999. — №11. — С.42-45.
4. Дворецька Ю. Олександр Довженко — перший поет кіно / Ю. Дворецька // Я вивчаю українську : журнал для тебе і твоїх друзів. — 2012. — № 7. — С. 24-27.

5. Дзюба І. Світовий контекст естетики Довженка // Дзюба І. З криниці літ (серія „Українська модерна література). — К., 2001. — Т.2. — С.797-814.
6. Дончик В. Коли народу боляче...(Нарис про життя і творчість О.Довженка) / В. Дончик // Урок української. — 2001. — № 4. — С.40-43.
7. Іваха Т. „Україна в огні“ О.Довженка — твір про трагедію українського народу / Т. Іваха // Українська мова та література в школі. — 2001. — №1. — С.48-49.
8. Корогодський Р. Довженко в полоні. Розвідки та есеї про Майстра / Роман Корогодський. — К.: Гелікон, 2000. — 352с.
9. Корогодський Р. Довженко: вчора, сьогодні, завтра в країні національної культури // Дивослово. — 2001. — № 5. — С.52-54.
10. Литвиненко Г. Генеза української ментальності у духовному просторі героїв О.Довженка // Сучасний погляд на літературу: науковий збірник. — К., 2000. — С.95-104.
11. Лісова О. „Я України син, України“ (Через призму „Щоденника“ О.Довженка) / О. Лісова // Українська література в загальноосвітній школі. — 1999. — № 6. — С.23-25.
12. Марочко В. Зачарований Десною : Іст. портр. Олександра Довженка. — К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія“, 2006. — 285с.
13. Олександр Довженко вчора і сьогодні. Затемнені місця в біографії. Збірник матеріалів. — Луцьк : „Терен“, 2005. — 200с.
14. Панасенко Т. Олександр Довженко : [наук.-попул. вид.] / Т.М. Панасенко. — К. : Укрвидавполіграфія, 2012. — 120 с.
15. Плачинда С. Довженко, якого ми не знали (Про невідомі факти з біографії великого митця) / С. Плачинда // Дивослово. — 1994. — № 8. — С.8-11.
16. Семенчук І. Життєпис О.Довженка. — К. : „Молодь“, 1991. — 224с.
17. Степанишин Б. Дивосвіт Олександра Довженка. — К. : „Просвіта“, 1994. — 54с.
18. Чолій Л. „Болить у мене серце день і ніч...“ („Щоденник“ О.Довженка — трагічний документ доби / Л.Чолій // Українська мова та література. — 2000. — № 43. — С. 3-5.

Практичне заняття № 3. Творчість Остапа Вишні

1. Вплив життєвої біографії Остапа Вишні на тематичне спрямування творів. Світобачення митця.

2. Жанрова своєрідність творів О.Вишні. Специфіка жанру усмішки. Складники гумору письменника.
3. Автобіографічні усмішки („Моя автобіографія“, „Як ми колись учились“, „Отак і пишу“, „Великомученик О.Вишня“).
4. Українська ментальність у фокусі сатирика („Чухрен“, „Чухраїнці“, „Дещо з українознавства“ та ін.). Актуальність цих творів сьогодні.
5. Мисливські усмішки О.Вишні як синтез народного анекдоту і пейзажної лірики („Відкриття охоти“, „Заєць“, „Лисиця“, „Ружжо“, „Вальдшнеп“, „Бенгальський тигр“ та ін.).
6. Засоби комічного в „Зенітці“ (застосування військової термінології, русизми, комізм ситуацій тощо).

Художні тексти

- Вишня Остап. Твори в 4-х т. / Губенко Павло Михайлович; Упоряд., приміт. І.В.Зуба, М.М.Євтушенко; Під ред. І.О.Дзевєріна. — К.: Дніпро, 1988. — 606 с.
- Вишневі усмішки / Губенко Павло Михайлович; Упоряд. І.В.Зуба; Вступ. ст. Ф.Маківчука. — К.: Дніпро, 1985. — 367 с.
- Мисливські усмішки / Вишня, Остап. — Х.: Фоліо, 2007. — 255 с.
- Мисливські усмішки: для сер. та ст. шк. віку / Вишня Остап; Упорядкув., перед., дод. О.Шевченко. — К.: Школа, 2007. — 272 с.
- Фейлетони, гуморески, усмішки, щоденникові записи / Вишня Остап; Передмова І.В. Зуб. — Х.: Фоліо, 2007. — 255 с.

Література

1. Артемчук І. „Це було щось дуже приємне...“ : Зі спогадів про Остапа Вишню / І. Артемчук // Вітчизна : Літературно-художній та громадсько-політичний журнал письменників України. — 2008. — № 11-12. — С. 166-168.
2. Бабійчук Т. Треба любити людину : заняття з української літератури у педагогічному коледжі, присвячене Остапові Вишні / Т. Бабійчук // Українська література в загальноосвітній школі. — 2009. — № 4. — С. 18-21.
3. Гальченко С. „Десятирічка“ Остапа Вишні (рукопис із шухляди часів незалежності) / С. Гальченко // Слово і час. — 2007. — № 8. — С. 57-69.
4. Гріга О. Великий життєлюб (Вивчення О.Вишні) / О. Гріга // Дивослово. — 2005. — № 4. — С.28-31.
5. Дузь І. Остап Вишня: Нарис про творчість. — К.: Вища школа. — 1989. — 180 с.

6. Зуб І. Сміх крізь сльози (Українська гумористика 20-30-х років) / І. Зуб // Українська мова та література. — 1998. — Ч.12. — С.1-2.
7. Зуб І. Остап Вишня. Літературний портрет. — К., 1989. — 239 с.
8. Зуб І. Остап Вишня. Риси творчої індивідуальності. — К., 1991. — 172 с.
9. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В.Г. Дончика. — К. — 1998. — С. 358-368.
10. Коваль В. Донос : Остап Вишня до 1933-го / В. К. Коваль // Коваль В.К. Серце моє в колючому дроті... : Есе. Спогади. Документи / В.К. Коваль. — Київ : Дніпро, 2005. — С. 403-431.
11. Кулюков Ю. Короп — не бере (Місця останніх полювань О.Вишні) / Ю. Кулюков // Березіль. — 2005. — № 12. — С. 163-173.
12. Лавріненко Ю. Остап Вишня // Українське слово: Хрестоматія: В 4 кн. — К., 1996. — Кн.1. С. 480-488.
13. Лисенко Г. Ніколи не сміявся без любові: Вечір гумору, присвячений Остапові Вишні / Г. Лисенко // Дивослово. — 2005. — № 4. — С.31-33.
14. Мовчан Р. Українська проза ХХ століття в іменах. — Вип. 1.— К., 1997. — С.62-79.
15. Про Остапа Вишню: Спогади. — К., 1989. — 334 с.
16. Рильський М. Остап Вишня / Статті про літературу. — К.: Дніпро, 1980. — С. 327-330.
17. Сокол Т. Творчість Остапа Вишні періоду заслання (1933-1944 рр.) / Т. Сокол // Українська література в загальноосвітній школі. — 2012. — № 3. — С. 45-48.
18. Сюдюков І. Трагічний сміхотворець: Остап Вишня: драма життя й творча мужність митця / І. Сюдюков // День. — 2009. — 15 серпня (№143).
19. Ткаченко Н. Голгофа Остапа Вишні: Літературна вітальня / Н. Ткаченко // Дивослово. — 2003. — № 6. — С.32-35.
20. Шуляр В. З вірою по тернистій стежині правди...: Матеріал до занять в 11 класі за творчістю Остапа Вишні / В. Шуляр // Укр. література. — 2000. — № 6. — С.43-48.

Практичне заняття № 4. **Драматургія І. Кочерги: традиція і новаторство**

1. Огляд драматургічного доробку (джерела символістської художньої свідомості; теоретико-літературознавчі концепції митця).
2. Творчість Івана Кочерги в контексті українського та західноєвропейського драматургічного символізму („Пісня в келиху“,

- „Фея гіркокого мигдалю“, „Алмазне жорно“, „Майстри часу“).
3. Творча еволюція митця у драматичній поемі „Свіччине весілля“:
 - а) сюжетна основа твору;
 - б) героїка боротьби за визволення від соціального й національного гніту.
 4. Романтична драма „Ярослав Мудрий“. Поетика.

Художні тексти

Кочерга І. Твори. — К.: Молодь, 1976.

Кочерга І. Ярослав Мудрий; Свіччине весілля: Драматичні поеми. — К.: Дніпро, 1987.

Кочерга І. Вибрані твори / І.Кочерга. — К. : Сакцент Плюс, 2005. — 480с.

Література

1. Бойко Ю. Іван Кочерга // Юрій Бойко. Вибране: У 4-х т. — Т.1. — Мюнхен, 1971. — С.174-176.
2. Брюховецький В. Іван Кочерга // Іван Кочерга. Твори. — К., 1989. — С.5-26.
3. Брюховецький В. Іван Кочерга // Іван Кочерга: Драматичні твори. — К., 1989. — С.5-26.
4. Голубєва З. Іван Кочерга : Нарис життя і творчості / З.С. Голубєва. — К. : Дніпро, 1981. — 191с.
5. Залеська-Онишкевич Л. Модернізм у драмі // Антологія модерної української драми. — Київ-Едмонтон-Торонто, 1998. — С.9-14.
6. Кузякіна Н. Драматург Іван Кочерга. — К., 1968. — 258с.
7. Кузякіна Н. Автопортрет, інтерв'ю, статті з історії і теорії драми. — Дрогобич : „Відродження“, 2010. — С.147-201.
8. Ласло-Куцюк М. Ключі до театру Івана Кочерги // Ласло-Куцюк М. Шукання форми: Нариси української літератури ХХ століття. — Бухарест, 1980. — С.267-296.
9. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ — початку ХХ століття: аспекти родо-жанрової динаміки : [монографія] / Н. Малютіна. — Одеса, 2006.
10. Матюшенко А. Романтик у лабетах залізної доби. Шлях драматурга Івана Кочерги до його шедеврів „Свіччине весілля“ та „Майстри часу“ / А. Матюшенко // Дивослово — 2010. — № 12. — С. 48-51.
11. Свєрбілова Т. П'єси Івана Кочерги та проблема визначення соцреалізму як масової культури / Т. Свєрбілова // Слово і час. — 2006. — № 10. — С. 8-21.

12. Семенюк Г. Українська драматургія 20-х років. — К., 1992.
13. Хороб С. Іван Кочерга — теоретик драми // Українська драматургія: кризь виміри часу (Теоретичні та історико-літературні аспекти драми). — Івано-Франківськ, 1999. — С. 5-24; 130-136.
14. Хороб С. Українська символістська драма // Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ — початку ХХ століття. — Івано-Франківськ, 2002. — С 126-249.
15. Царик Н. Художня інтерпретація українсько-польського конфлікту в історичній драмі І.Кочерги „Алмазне жорно“ / Н.В.Царик // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. — 2010. — № 21. — С. 47-52.
16. Шевцова К. Концепція керівника держави у драматичній поемі І.Кочерги „Ярослав Мудрий“ / К. Шевцова // Українська мова і література в школі. — 2003. — № 6.

Практичне заняття № 5. **Особливості поетики прози Михайла Стельмаха**

1. Формування творчої особистості митця. Поетична творчість. Збірки “Добрий ранок“, “За ясні зорі“, “Шляхи світання“, “Жито сили набирається“, “Поезії“, “Мак цвіте“. Поетичність прози письменника.
2. Проникливий ліризм повістей „Гуси-лебеді летять“ і “Щедрий вечір“.
3. Особливості поетики романів автора. Романи “Кров людська — не водиця“, „Чотири броди“, „Дума про тебе“ (засоби творення характерів, глибина і всебічність розкриття образів-персонажів, майстерність їх індивідуалізації; народнопоетична основа, багатство мови)

Художні тексти

- Стельмах Михайло. Твори : В 7-ми томах. ; передм. Є. Гуцала. — К. : Дніпро, 1982. — 656 с.
- Стельмах М. Вибрані твори : у 2-х т. / М.П. Стельмах ; упоряд. М. М. Стельмах. — К. : Український письменник, 2003.
- Стельмах М. Вибрані твори. Передмова М.Ткачука. — К.: Сакцент Плюс, 2005. — 733с.
- Стельмах М. Гуси-лебеді летять... : книга для читання у 5-7 класах / худож. оформ. С. І. Правдюк. — Харків : Фоліо, 2008. — 348 с.
- Стельмах М. Чотири броди : роман / М. П. Стельмах. — Харків : Фоліо, 2008. — 572 с.

Література

1. Алєксєєнко В. М. Стельмах. Повість „Гуси-лебеді летять“. Формування характеру Михайлика як особистості / В. Алєксєєнко // Українська мова та література. — 2010. — листопад (№ 41-42). — С. 12-14.
2. Бурляй Ю. Михайло Стельмах : Літературний портрет / Ю.С. Бурляй. — К. : Видав-во худож. літ., 1962. — 124с.
3. Бронзенко Т. „Життя — це вгору підняті крила“, або як „прожити вік біля крил“ (розробка уроку за романом М. Стельмаха „Чотири броди“) / Бронзенко Т. // Українська мова і література в школі. — К. — 2007. — № 7-8. — С.25-33.
4. Домницький М. Михайло Стельмах : літературно-критичний нарис / М. Домницький. — К. : Дніпро, 1973. — 158с.
5. Зачарований людською красою : до 100-річчя від дня народження М.П. Стельмаха // Календар знаменних і пам'ятних дат. — 2012. — № 2. — С. 66-75 .
6. Іщук М. Трагедія таланту : Михайло Стельмах / М. Іщук // Київ, 2000. — № 7-8. — С.106-112.
7. Наш Михайло Стельмах : літературно-критичні статті, етюди, есе. — К. : Рад. письменник, 1982. — 367с.
8. Павличко Д. З глибин народного життя : про М. Стельмаха / Д. Павличко // Літературознавство. Критика / Д. В. Павличко. — К., 2007. — Т.1 : Українська література. — С. 354-356.
9. Семенчук І. Михайло Стельмах : нарис творчості / І. Р. Семенчук. — К. : Дніпро, 1982. — 232с.
10. Сивак Л. Роман Михайла Стельмаха „Чотири броди“ як лірико-романтична епопея народного життя : правда історична та правда художня / О.М. Сивак // Українська література в загальноосвітній школі. — 2004. — № 8. — С. 27-28.
11. Сом М. Вмирати вмирай, а жито сій : До 100-річчя від дня народження Михайла Стельмаха / М. Сом // Літературна Україна : газета письменників України. — 2012. — № 21 (24 травня). — С. 5.
- 12.Ткачук М. Михайло Стельмах / М. Ткачук // Українська мова та література. — 2000. — № 46. — С.8-9.
13. Ткачук М. Гетеродієгетичний наратор як творець фікційного світу романів Михайла Стельмаха / М. Ткачук // Наративні моделі українського письменства. — Тернопіль, 2007. — С.402-425.
14. Штейнбук Ф. „Гуси-лебеді летять“ Михайла Стельмаха в контексті тілесно-міметичного методу аналізу художньої творчості / Ф.М. Штейнбук //

Вісник Запорізького національного університету. Серія : Філологічні науки : зб. наук. праць. — Запоріжжя, 2010. — № 1. — С.274-279.

15. Штонь Г. Романи Михайла Стельмаха / Г.М. Штонь. — К. : „Наук. думка“, 1985. — 270с.

Практичне заняття № 6. Проза Олеся Гончара

1. Огляд прозового доробку. Своєрідність художнього стилю.
2. Внутрішній зміст художнього світу роману „Людина і зброя“.
3. Роман у новелах „Тронка“ (підтексти твору; особливості українського світовідчуття).
4. Роман „Собор“:
 - а) історія написання і друку;
 - б) собор — епіцентр конфлікту;
 - в) проблема характеру, психологічної структури людських почуттів.
5. Художня концепція дійсності в малій прозі („Модри камень“, „Кресафт“, „За мить щастя“ та ін.).

Художні тексти

Гончар О. Твори. В 12-ти т. Т.7. Твоя зоря. Далекі вогнища. Спогад про океан. Коментарі) / О. Гончар; упоряд. С.А.Гальченко. — К. : Наукова думка, 2008. — 560 с.

Гончар О. Вибране / О. Гончар; упоряд. та передм. О.Савченко. — Харків : Прапор, 2008. — 720 с.

Гончар О. Щоденники : У 3 т. / Упор. В.Д. Гончар . — К. : Веселка, 2008.

Гончар О. Твори . В 12 т. Т.8. Мала проза. Коментарі / О. Гончар; упоряд. та комент. Н.Г.Баштової. — К. : Наук. думка, 2009. — 496 с.

Література

1. Гончар О. Катарсис. — Київ: Український світ. 2000. — 135 с.
2. Бабишкін О. Олесь Гончар. — К., 1968.
3. Гоян Я. Собор української душі. Літературний портрет Олеся Гончара. — К., 2003.
4. Грищенко В. Роздуми про антигероя роману О. Гончара „Собор“ / В. Грищенко // Дивослово. — 1998. — № 5. — С. 18-20.
5. Дімаров А. Прожити й розповісти // Березіль. — 1997. — № 5-6.
6. Драч І. Олесь Гончар — на відстані серця / І. Драч // Київ. — 1987. — № 2. — С. 3-14.

7. Пашенко В. Олесь Гончар на захисті духовних святинь народу (на прикладі роману „Собор“) / В. Пашенко // Філософські обрії. — 2008. — № 19 — С. 162-175.
8. П'янов В. Прилітали лелеки... // П'янов В. Визначні, відомі й „та інші“. — К., 2002.-СІ 84-220.
9. Погрібний А. Олесь Гончар / А. Погрібний // Дивослово. — 1995. — №9. — С.61.
10. Погрібний А. Олесь Гончар: Нарис творчості. — К., 1987.
11. Семенчук І. Олесь Гончар. — К., 1978.
12. Степаненко М. І. Літературний простір „Щоденників“ Олеся Гончара : монографія / М.І. Степаненко. — Полтава : ТОВ „АСМІ“, 2010. — 528с.
13. „Україна — моя пектораль“ / Упор. Пушкін В., Ігнатієва С., Цюп'як І. — Дніпропетровськ : НГУ, 2005.
14. Феномен Олеся Гончара в духовному просторі українства : зб. наук. ст. / М-во освіти і науки України, Полтавський держ. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. — Полтава: АСМІ, 2008. — 456 с.

Практичне заняття № 7-8. Проза українського зарубіжжя

1. Проблематика і характери повісті Т.Осьмачки „Старший боярин“. Поетика твору.
2. „Ротонда душоубців“ Т.Осьмачки — літопис злочинного винищення українства. Символіка повісті.
3. Сюжетно-композиційна організація, жанрова природа роману Уласа Самчука „Волинь“. Філософія селянського життя.
4. Людське буття в умовах більшовицького геноциду в повісті У.Самчука „Марія“. Вміння письменника поєднати соціально-історичну дійсність із глибоким дослідженням внутрішнього світу людини.
5. Трагедія українського народу в романі В.Барки „Жовтий князь“ — у її політичних, соціальних і психологічних ознаках. Фантастика, міфологічні образи, фольклорна стихія.

Художні тексти

- Барка В. Рай: Роман. — Джерзі-Сіті; Нью-Йорк: Свобода, 1953.
 Барка В. Жовтий князь: Роман. — К. Дніпро, 1991.
 Барка В. Спокутник і ключі землі: Роман. — К., 1992.

- Барка В. Поезія. Жовтий князь: Повість. — К.: Наук, думка, 2001.
- Осьмачка Т. Из-під світу: Поетичні твори. — Нью-Йорк, 1954.
- Осьмачка Т. Старший боярин. План до двору: Романи. — К.: Укр. письменник, 1998.
- Осьмачка Т. Поезії. Повісті: Старший боярин; Ротонда душогубців. — К.: Наук. думка, 2002.
- Самчук У. Марія: Хроніка одного життя: Роман. — К.: Рад. письменник, 1991.
- Самчук У. Волинь: Роман. -К.: Дніпро, 1993.
- Самчук У. Марія: Роман. — К.: Укр. письменник, 1999.
- Самчук У. Марія. Куди тече річка. — К.: Наук, думка, 1999.

Література

1. Головань Т. До питання про естетичну концепцію В.Барки / Т. Головань // Слово і час. — 2002. — № 8. — С.81-88.
2. Гон М. Роман Уласа Самчука „Волинь“ / М. Гон // Слово і час. — 1997. — № 8. — С.72- 75.
3. Дроботько Н. Характеристика родини Катраників (за романом „Жовтий князь“) / Н. Дроботько // Дивослово. — 2000. — № 6. — С.37-38.
4. Єфремов С. Т.Осьмачка // Єфремов С. Історія українського письменства. — К., 1995. — С.608-682.
5. Жулинський М. У світлі віри: Голодомор в Україні та роман В.Барки „Жовтий князь“ // Барка В. Жовтий князь. — К., 1991. — С.5-22.
6. Зборовська Н. „Танцююча зірка“ Тодося Осьмачки // Н. Зборовська. — К.: МСП „Козаки“, 1996. — 64 с.
7. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. — Львів, 1995.
8. Ковальчук О. Життя в зоні смерті (роман „Жовтий князь“) / О. Ковальчук // Українська мова та література. — 1996. — № 9. — С. 1-7.
9. Колесниченко-Братунь Н. „Старший боярин“ Т.Осьмачки і традиції європейської прози // Дзвін. — 1995. — № 4. — С.59-63.
10. Кондратюк А. Читаючи Т.Осьмачку: Повість-есе // Київ. — 1999. — № 5. — С.77-105.
11. Кондратюк К. Урок пам'яті жертвам голодомору (За творами В.Барки „Жовтий князь“ і У.Самчука „Марія“) / К. Кондратюк // Освіта. — 2000. — 1 березня. — С.8.
12. Костюк Г. Образотворець „времени лютого“ // Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття: У 4-х кн. — К., 1994. — Кн. 2. — С.499-514.
13. Мариненко Ю. „Світ осяяний і свіжий“ (роман В.Барки „Рай“) /

- Ю. Мариненко // Дивослово. — 2002. — №6. — С.2-5.
14. Мафтин Н. Західноукраїнська та еміграційна проза 20-30-х років ХХ ст. : парадигма реконквісти : [монографія] / Н.В.Мафтин. — Івано-Франківськ : ВДВ Прикарпатського національного ун-ту ім. В.Стефаника, 2008. — С.235-277.
15. Мовчан Р. „Жовтий князь“ В.Барки / Р. Мовчан // Дивослово. — 2002. — № 3. — С.44-49.
16. Мовчан Р. Улас Самчук // Мовчан Р. Українська проза ХХст. в іменах: Посібник для старшокласників. — К., 1997. — С. 155-173.
17. Пінчук С. У. Самчук та його роман про голодомор 33-го // У.Самчук Марія. — К., 1991.
18. Плетенчук Н. Есхатологічний код роману Уласа Самчука „Марія“ // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. — Вип. 6. — 2001. — С.92-98.
19. Скорський М. Тодось Осьмачка. Життя і творчість / М.А. Скорський. — К. : Український Центр духовної культури, 2000. — 224 с.
20. Слабошпицький М. Поет із пекла (Тодось Осьмачка) / Михайло Слабошпицький. — К.: Вид-во М.П.Коць та Ярославів Вал, 2003. — 368 с.
21. Слоньовська О. Образи-символи у романістиці Т. Осьмачки // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. — Вип.4. — 1999. — С.98-107.
22. Слоньовська О. Митець, якому випали й дороги, й манівці : метафізичні мандри душі Тодося Осьмачки / Слоньовська Ольга // Слід невловимого Протея. — Івано-Франківськ : Вік, 2006. — С.146-169.
23. Улас Самчук: художнє осмислення української долі в ХХ столітті : зб. наук. праць за матеріалами Всеукраїнської наук. конф., 11-13 лист. 2005 р., (Рівне-Дермань / М-во освіти і науки України, Рівненський держ. гуманіт. ун-т. — Рівне: Волинські обереги, 2005. — 348 с.
24. Шевчук В. „Людина між свідомістю і природою“. Про прозаїчний триптих Т.Осьмачки / В. Шевчук // Урок української. — 2000. — № 5-6. — С.47-50.
25. Шерех Ю. Над Україною дзвони гудуть (Про повість Т.Осьмачки „Старший боярин“) / Юрій Шерех // Дивослово. — 1995. — №1. — С. 6-10.

1. Драматизм життєвої долі поета.
2. Образ України в ліриці В.Симоненка.
3. Образ матері, жінки у доробку поета. Шевченківські мотиви.
4. Тема самоцінності, неповторності кожної людської особистості.
5. Цензурні втручання у видання творів поета в часи тоталітаризму.
6. Сатира і гумор у творчості автора. Сюжетно-композиційні особливості „Казки про Дурила“.
7. Проза В.Симоненка (збірка новел “Вино з троянд”). Щоденник.

Художні тексти

Симоненко В. Поезії / В. Симоненко. — К. : Радянський письменник, 1984. — 246 с.

Берег чекань : збірка поезій / В. Симоненко. — К. : Наукова думка, 2001. — 248с.

Симоненко В. Ти знаєш, що ти — людина: Вірші, сонети, поеми, казки, байки / В. Симоненко ; автор передмови В. Гончаренко. — К. : Наукова думка, 2001. — 296 с.

Симоненко В. У твоєму імені живу : поезії, оповідання, щоденникові записи, листи / В. А. Симоненко. — К. : Веселка, 2003. — 382 с.

Симоненко В. Твори. У 2-х томах . — Черкаси : Брама-Україна, 2004.

Симоненко В. Ти знаєш, що ти — людина: вірші, сонети, поеми, казки, байки / В. Симоненко. — К. : Наукова думка, 2005. — 296 с.

Симоненко В. Тиша і грім : поезії. Проза / В. А. Симоненко. — Х.: Важпромавтоматика : Формат, 2007. — 352 с.

Симоненко В. Вибране / В. Симоненко. — К. : Школа, 2008. — 253 с.

Література

1. Витрикуш Г. Історичне минуле України у творчості Л. Костенко та В. Симоненка / Г. Витрикуш // Українська література в загальноосвітній школі. — 2009. — № 12. — С. 29-34.
2. Дзюба І. З криниці літ : у 3-х т. / І.М. Дзюба. — К. : Києво-Могилянська Академія, 2006-2007. — Т.3. — 896с.
3. Литвин Л. Витязь нової української поезії: Вивчення творчості Василя Симоненка. Система уроків / Л. Литвин // Українська література в загальноосвітній школі. — 2006. — № 10. — С. 32-36.
4. Марко В. Осяяння в художній концепції Василя Симоненка / В. Марко // Дивослово. — 2007. — № 4. — С. 21-25.

5. Пахаренко В. Як він ішов: (Духовний профіль Василя Симоненка на тлі його доби) : літературознавчий есей / В.І. Пахаренко. — Черкаси : Брама - Україна, 2004. — 52 с.
6. Романенко Ю. „Витязь молоді української поезії“ : Життєтворчість Василя Симоненка / Ю. Романенко // Дивослово: Українська мова й література в навчальних закладах. — 2010. — № 1. — С. 11-17.
7. Романова Н. Альтернативна модель суспільства в сатиричній творчості Василя Симоненка / Н. Романова // Слово і час. — 2010. — № 1. — С. 52-56.
8. Сніжко М. Оводи Василя Симоненка / М.С. Сніжко. — Черкаси : Відлуння-Плюс, 2004. — 172 с.
9. Соя Б. Вивчення творчості Василя Симоненка в школі : посібник для вчителя / Б. Г. Соя. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2003. — 64 с.
10. Фурсова Л. Проблемні ситуації в роботі з поетичим твором. Аналізуємо поезію В.Симоненка „Лебеді материнства“ / Л. Фурсова // Українська література в загальноосвітній школі. — 2008. — № 1. — С. 27-32.

Практичне заняття № 10. Художній світ Григора Тютюнника

1. Життєва позиція письменника. Гуманізм як основа світобачення митця.
2. Жанрово-тематичне коло творів Григора Тютюнника. Майстерність у творенні неповторних характерів в оповіданнях „Дивак“, „М'який“, „Бовкун“, „Нюра“ та ін.
3. Морально-етична проблематика новел („Іван Срібний“, „Син приїхав“, „Оддавали Катрю“, „Три зозулі з поклоном“, „Кізонька“ тощо). Відтворення оголеного драматизму людської душі в них.
4. Автобіографічні твори („Облога“, „Вогник далеко в степу“, „Климко“, „День мій суботній“).
5. Неореалізм як стильова домінанта малої епічної прози Григора Тютюнника.

Художні тексти

Тютюнник Г. Вибрані твори / Г. Тютюнник. — Дніпропетровськ: Січ. — 2000. — 449 с.

Тютюнник Г. Тютюнник Григiр. Облога: Вибрані твори / Григiр Тютюнник; Передм., упорядкув. та примiт. В. Дончика. — 3-тє вид. — К.: Унiв. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2005. — 832 с.

Григiр Тютюнник. Холодна м'ята. — Киiв: Український письменник, 2009.

Література

1. Аврахов Т. Екзистенція в художньому слові Григора Тютюнника / Т. Аврахов // Українська мова і література в школі. — 1992. — № 9-10.
2. Астаф'єв О. Еволюція художнього портрета у прозі Григора Тютюнника / О. Астаф'єв // „Прийшов, щоб не розлучатися...“: На пошану 70-річчя Григора Тютюнника: Наук.зб. — К., 2005. — С. 17-21
3. Вічна загадка любові: Літературна спадщина Григора Тютюнника: Спогади про письменника. — К., 1988.
4. Гончар О. Живописець правди // Тютюнник Григiр. Твори: у 2 т. — К., 1984. — Т.1. — С. 5-10.
5. Даниленко В. Енергія болю (психічна травма в художньому світі Григора Тютюнника) / Даниленко В. // Слово і час. — 2000. — № 4. — С. 27-29.
6. Дончик В. Г. З потоку літ і літ потоку: [Згадка про життя і творчість Григора Тютюнника] / В. Г. Дончик. — К.: ВД „Стилос“, 2003. — 556 с.
7. Іванченко Н. Оповідання Григора Тютюнника „Зав'язь « / Н. Іванченко // Дивослово. — 2006. — № 9. — С. 15-16.
8. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. За ред. В.Т. Дончика. — К.,
9. Карабьова О., Клименко З. Дитячий світ у прозі Григора Тютюнника / О. Карабьова, З. Клименко // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. — 2009. — Вип. ХХІ. — С. 381-389.
10. Мороз Л. Григiр Тютюнник. Літературний портрет. — К., 1991.
11. Слабошпицький М. Вічна загадка любові // Тютюнник Григiр. Климко. — К., 1981. — С. 5-10.
12. Шевченко А. Щастя і злощастя Григора Тютюнника / А. Шевченко // Дивослово. — 1999. — № 1. — С. 55-62.
13. Шудря М. Непідкупний голос правди (Невідоме про Григора Тютюнника) / М. Шудря // Дивослово. — 1996. — № 4.

Практичне заняття № 11. Поетичний світ Миколи Вінграновського

1. Життєва і творча доля митця. Учень О.Довженка.
2. Вселюдські, національні мотиви крізь призму „інтимного самозосередження“ (вируюча пристрасть, несподівана асоціативність, буйна фантазія, образна деталь поезії).
3. Своєрідність інтимної лірики. Збірка „Цю жінку я люблю“.

Художні тексти

Вінграновський М. Київ : поезії / М.С. Вінграновський. — К. : Дніпро, 1982. — 156 с.

Вінграновський М. Любове, ні! не прощай! : вибрана лірика / М.С. Вінграновський. — К. : Український письменник, 1996. — 366 с.

Вінграновський М. Вибрані твори : у 3 т. / Микола Вінграновський [вступна стаття Т. Салиги]. — Тернопіль : Богдан, 2004.

Література

1. Береза І. Іпостасі образу Миколи Вінграновського (на матеріалі спогадів, есеїв, нарисів, поезій) / І. Береза // Українська література в загальноосвітній школі. — 2011. — № 10. — С.4-7.
2. Гальчук О. Лірична сповідь Миколи Вінграновського / О. Гальчук // Слово і час. — 2007. — № 4. — С.3-12.
3. Маршал Вінграновський. Книга про поета (спогади, есеї, листи, інтерв'ю) / передм., упорядкув. П. Вольвача. — К. : Ярославів Вал, 2011. — 480с.
4. Салига Т. Микола Вінграновський: Літературно-критичний нарис / Тарас Салига. — К.: Радянський письменник, 1989. — 165с.
5. Салига Т. „...Я — гнівний меч..., що від Дніпра до зізд...“ / Салига Т.Ю. // Екслібриси Евтерпи. — Львів : НВФ „Українські технології“, 2010. — С.233-256.
6. Салига Т. „Цей Микола Вінграновський...“ (аналіз одного твору)“ / Т. Салига // Слово і час. — 2011. — № 11. — С. 56-65.
7. Салига Т. Микола Вінграновський: „...Не одійде мій голос, голос мій не відлюбитья...“ / Т. Салига // Слово і час. — 2012. — № 1. — С.17-29.
8. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління: (Історико-літературний та поетикальний аспекти) / Л. Тарнашинська. — 2010. — С.282-334.
9. Юзьків Г. Любовна лірика в ранній поезії М. Вінграновського / Г. Юзьків // Слово і час. — 2011. — № 11. — С.66-70.

Практичне заняття № 12-13. Проза Павла Загребельного

1. Огляд творчого доробку.
2. Авторська художньо-філософська концепція у романі „Диво“.
3. Історико-психологічні романи „Роксолана“ і „Євпраксія“:
 - а) мистецтво творення характеру;
 - в) роман „Роксолана“ в типологічному зіставленні центральних характерів у творах: „Неопалима купина“ С.Плачинди та „Роксоляна“ О. Назарука.
4. Каталізуючий вплив на літературний процес 80-90-х років романів „Гола

душа“, „Юлія“, „Брухт“ та ін (на вибір). Новаторство митця.

Художні тексти

Загребельний П. Твори: У 6-ти т. — К., 1988.

Загребельний П. Твори в 6-ти тт. / Під ред. Й. Брояка; Передм. В. Фащенко. — К. : Дніпро, 1979-1981.

Загребельний П. Тисячолітній Миколай: Роман. — К.: Довіра, 1994.

Загребельний П. Роксолана: Роман. — Харків: Фоліо, 2001.

Загребельний П. Євпраксія: Роман. — Харків: Фоліо, 2001.

Загребельний П. Брухт: Роман. — Харків: Фоліо, 2003.

Загребельний П. Гола душа. — Харків: Фоліо, 2003.

Загребельний П. Юлія: Роман. — Харків: Фоліо, 2003.

Загребельний П. Думки нарозхрист, 1974-2003 / П. Загребельний; вступ. слово Л. Копань.— 2-ге вид., доп. — К.: Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2008. — 240 с.

Література

1. Білик Н. Міфологічний вимір семантики ключового знака-символу в романах П.Загребельного „Диво“ і „Первоміст“ / Н. Білик // Слово і час. — 2009. — №10. — С. 66-76.
2. Бондаренко Ю. Феномен історичності в романі Павла Загребельного „Диво“: до проблеми формування історичної свідомості школярів засобами літератури / Ю. Бондаренко // Дивослово. — 2006. — № 2. — С. 2-8.
3. Дончик В. Істина — особистість: Проза Павла Загребельного. — К., 1984.
4. Жила С. Мистецькі та історичні коментарі у процесі вивчення роману П. Загребельного „Євпраксія“ / С. Жила // Всесвітня л-ра та культура. — 2005. — № 6. — С.2-6.
5. Загарук П. Храм і соціум у романах О.Гончара „Собор“ та П.Загребельного „Диво“ / П. Загарук // Укр. мова і літ. в школі — 2006. — № 4. — С. 25-30.
6. Ільницький М. Людина в історії: Сучасний український історичний роман. — К., 1980.
7. Марко В. Особливості внутрішнього монологу у творах Павла Загребельного („Я Богдан“, „Тисячолітній Миколай“, „Гола душа“) В. Марко // Дивослово. — 2007. — № 1. — С. 53-56.
8. Мельник Н. Своєрідність висвітлення морально-психологічних проблем сучасного українського суспільства в романі П. Загребельного „Брухт“ / Н. Мельник // Рідна школа. — 2005. — №2. — С. 16-18.
9. Нестерук С. Образи-символи в творчості П.Загребельного / С. Нестерук // Слово і час. — 1999 — № 8. — С.62-65.

10. Осадча І. „А що історія? Історія — коріння... Чим глибше, тим міцніше стоїмо“ (Образ Ярослава Мудрого в романі „Диво“) / І. Осадча // Дивослово. — 1999. — № 2. — С.39-41.
11. Панченко В. Тисячолітній Загребельний (Сторінки спогадів і подорожні нотатки з малої батьківщини письменника) / В. Панченко // Дивослово. — 2009. — № 7-8. — С.62-67.
12. Романченко Г. Образ жінки-бранки в українській літературі: (роман П.Загребельного „Роксолана“) / Г. Романченко // Всесвітня літ. та культ. в навч.закл. — 2005. — № 11-12. — С. 19-21.
13. Слабошпицький М. Історичний дивосвіт П.Загребельного // Дивослово. — 2000. — № 2. — С.57-59.
14. Трищенко І. Велике таїнство творення (урок вивчення роману П.Загребельного „Диво“) / Трищенко І. // Дивослово. — 2009. — № 7-8. — С. 68-69.
15. Фащенко В. Павло Загребельний: Нарис творчості. — К., 1984.
16. Чумак Т. Проблема збереження духовності в романі П. Загребельного „Диво“ / Т. Чумак // Всесвітня літ. та культ. в навчальних закл. — 2007. — № 3. — С. 10-13.
17. Шаховський С. Романи П.Загребельного: Літературно-критичний нарис. — К., 1984.
18. Шпиталь А. До 85-ліття Павла Загребельного / А. Шпиталь // Слово і час — 2009. — № 8. — С. 101-107.

Практичне заняття № 14-15. Художній дивосвіт Ліни Костенко

1. „Я у життя із вічності пливу...“: творча біографія, самозахист в ім'я вірності мистецтву.
2. Мотиви, образ ліричної героїні (зб. „Над берегами вічної ріки“, „Неповторність“, „Сад нетанучих скульптур“, Вибране“). Естетична повноцінність слова.
3. Історична драма „Маруся Чурай“ (постановка актуальних для життя українського народу проблем, особиста драма Марусі Чурай в контексті тогочасної загальноукраїнської історії“).
4. Ідейно-художній аналіз роману у віршах „Берестечко“.
5. Драматична поема „Сніг у Флоренції“ — синтез всього сказаного про відповідальність художника за свій талант.
6. Драматична поема „Дума про братів неазовських“ як філософська антитеза до народної думи „Втеча трьох братів з города Азова“.

7. Поема-балада „Скіфська Одісея“ — ілюзія втечі в минуле (роздуми про руйнівну силу часу, про втрати людства на шляхах історії тощо.).

Художні тексти

Костенко Л. Над берегами вічної ріки. Поезії. — К.: Рад. письменник, 1977.

Костенко Л. Маруся Чурай: Історичний роман у віршах. — К.: Рад. письменник, 1979.

Ліна Костенко. Сад нетанучих скульптур. — К.: Рад. письменник, 1987.

Ліна Костенко. Вибране. — К.: Дніпро, 1989.

Костенко Л. Маруся Чурай: Історичний роман у віршах. — К.: Веселка, 1990.

Костенко Л. Берестечко: Історичний роман. — К.: Укр. письменник, 1999.

Костенко Л. Гуманітарна аура нації або дефект головного дзеркала / Ліна Костенко. — К.: Вид. дім: „Києво-Могилянська акад.“, 2005. — 32с.

Костенко Л. Берестечко: історичний роман / Л. В. Костенко. — Л.: Каменяр, 2007. — 170 с.

Костенко Л. Річка Геракліта / Ліна Костенко; упоряд. та передм. О. Пахльовської; післямова Д. Дроздовського. — К.: Либідь, 2011. — 336с.

Костенко Л. Записки українського самашедшого / Ліна Костенко. — К.: А-БА-Ба-Га-Ла-Ма-Га, 2011. — 416с.

Костенко Л. Маруся Чурай; Дума про братів неазовських; Скіфська Одісея; Сніг у Флоренції; Берестечко; Поезії; Біографічна довідка [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/kostenko/>

Література

1. Барабаш С. Г. Душа прозріє всесвітом очей...: поетичний світ Л. Костенко. — Кіровоград: Поліграф-Терція, 2003, — 271 с.
2. Бондаренко Ю. „Тут споконвіку скрізь лилася кров“ (Картини національної трагедії України в романі Л.Костенко „Маруся Чурай“) // Українська література в загальноосвітній школі. — 2000. — № 6. — С.9-15.
3. Брюховецький В. Ліна Костенко: Нарис творчості. — К. Дніпро, 1990. — 204с.
4. Витрикуш Г. Історичне минуле України в творчості Л. Костенко / Витрикуш Г. // Українська література в загальноосвітній школі. — 2009. — № 12. — С. 29-34.
5. Горячева О. Л. Костенко. Роман у віршах „Маруся Чурай“. Майстерність автора у змалюванні характерів / О.Горячева // Українська мова та література. — 2000. — № 11. — С.3.
6. Дзюба І. Є поети для епох / І.М. Дзюба. — К.: Либідь, 2011 — 208с.
7. Дроздовський Д. „Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних“, або післямова до круглого столу [Електронний ресурс]. — Режим доступу:

8. Жуковська Г. „Усе іде, але не все минає“. Пам'ять і час у творчості Ліни Костенко : Монографія / Жуковська Г.М.— К. : Книга, 2010. — 188с.
9. Жулинський М. Лицарство духа // Вітчизна. — 2000. — № 3-4. — С.2-5.
10. Іванишин П. національний спосіб розуміння в поезії Т.Шевченка, Є.Маланюка, Л.Костенко : монографія / П.В.Іванишин. — К. — Академвидав, 2008 — 392с.
11. Клочек Г. Ліна Костенко: Навчальний посібник-хрестоматія. — Кіровоград: Степова Еллада, 1999. — 320 с.
12. Клочек Г. Нескорена (Штрихи до життєвої і творчої біографії Л.Костенко) // Українська мова й література в середній школі. — 2000. — № 2. — С. 19-31.
13. Ковалевський О. Л.Костенко: філософія бунту й „філософія серця“ : монографія / Ковалевський О. — Х.: Прапор, 2001. — 176с.
14. Ковальчук О. „Нехай тендітні пальці етики торкнуться вам серце і уста“ (Етико-гуманістичний зміст інтимної лірики Л.Костенко) // Дивослово. — 2000. — № 3. — С.33-35.
15. Кодак М. „Берестечко“ : один урок українству / Кодак М. // Слово і час. — 2000. — № 1. — С.48-49.
16. Кудрявцев М. Особистість і історія, митець і час („Сніг у Флоренції“) // Українська мова та література. — 1998. — № 20. — С.4; Урок української. — 2000. — № 2. — С.60-62.
17. Панченко В. Поезія Ліни Костенко : монографія / Панченко Володимир — Кіровоград, 1997. — 48с.
18. Панченко В. Самостійність на верхів'ях : поезія Ліни Костенко в часи „відлиги“ і „заморозків“ // Дивослово. — 2005. — № 3. — С. 54-59.
19. Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних : матеріали круглого столу. — К. : Вид. дім „Киево-Могилянська академія“, 2005. — 105с.
20. Салига Т. „Вольтова дуга“ слова Ліни Костенко / Салига, Тарас // Дзвін. — 2008. — №9 . — С.114-118.
21. Саєнко В. Крізь роки і печалі : до літературного портрету Л. Костенко / Саєнко В. // Київ. — 2005. — № 3. — С. 140-157.
22. Сафонова А. Особливості поетичного стилю Л.Костенко / Сафонова А. // Дивослово. — 2002. — №3. — С.30-32.
23. Семенець О. Поетична логіка поразки й перемоги в романі Л.Костенко „Берестечко“ // Дивослово. — 2002. — №11. — С.9-14.
24. Слоньовська О. „Найтяжча кара звалася життям...“ / Ольга Слоньовська // Дивослово. — 1996. — № 1. — С.22-28.
25. Тарнашинська Л. „Благословенна кожна мить життя“ // Тарнашинська Л.

Сезон вічності: Літературно-критичні статті. — Париж-Львів-Цвікау, 2001. — С.9-17.

Практичне заняття № 16. Проза Валерія Шевчука

1. Образ Дому у творчості письменника, його багатомірність.
2. Рання творчість В.Шевчука (збірка новел „Серед тижня“, „Середохрестя“, повість „Крик півня на світанку“.
3. Постаті митців у творах автора — романи „На полі смиренному“, „Три листки за вікном“, оповідання „Вогнище“, „Чарівник“ та ін.
4. Модерне переосмислення української демонології в романі „Дім на горі“.
5. Актуалізація української старовини у повістях-притчах „Птахи з невидимого острова“, „Місячний біль“ та ін.
6. Печальна іронія в художньому осмисленні бездуховності, міщанства („Місячна зозулька з ластів'ячого гнізда“).
7. Жанрова-стильова своєрідність прози автора.

Художні тексти

Вибрані твори. Дім на горі: роман-балада; Оповідання / В. Шевчук ; передм. М. Жулинського. — К.: Дніпро, 1989. — 526 с.

Жінка—змія: повісті / В. Шевчук. — Львів: Класика, 1998. — 174 с.

Біс плоті: іст, повісті / В. Шевчук. — К. : Твім Інтер ЛТД, 1999. — 360 с.

Дорога в тисячу років: роздуми, статті, есе / В. Шевчук. — К. : Рад. письменник, 1990.

У череві апокаліптичного звіра: іст. повісті та оповід. / В. Шевчук. — К.: Укр. письменник, 1995 — 203 с.

Привид мертвого дому: роман-квінтет В. О. Шевчук. — К. : Пульсари, 2005.

Срібне молоко: [роман] / В. Шевчук. — Львів: Кальварія; К.: Книжник, 2002.

Дім на горі / В. Шевчук. — К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-Га, 2011. — 560с.

Три листки за вікном / В. Шевчук. — К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-Га, 2012. — 702с.

Література

1. Горнятко-Шумилович А. Твори Валерія Шевчука як різновид „химерної“ прози / А. Горнятко-Шумилович. — Львів: Каменяр, 1999. — 35с.
2. Корогодський Р. У пошуках внутрішньої людини : [і дороги, і правди, і життя] / Р. Корогодський; вступ ст. О. Бурячківського. — К.: Гелікон, 2002. — 197с.

3. Мовчан Р. Валерій Шевчук // Мовчан Р. Українська проза ХХ століття в іменах: посіб. для старшокласників, студентів, учителів. — К., 1997. — Вип. 1. — С. 200-216.
4. Монахова Т. Концепт „дім“ і „дорога“ у творах Валерія Шевчука / Тетяна Монахова // Укр. мова і література в сер. шк., гімназіях, ліцеях та колегіумах. — 2007. — № 1. — С. 90-93.
5. Павлишин М. Мітологічне, релігійне та філософське у прозі Валерія Шевчука // Канон та іконостас: Літературно-критичні статті. — К. : Час, 1997. — С. 143-156.
6. Смольницька О. Релігійний та міфологічний підтекст оповідання Валерія Шевчука „Свічення“ (роман-балада „Дім на горі“ : система національних архетипів / О. Смольницька // Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. — 2010. — № 20.
7. Тарнашинська Л. Художня галактика Валерія Шевчука: постать сучас. укр. письменника на тлі західноєвроп. л-ри / Л. Тарнашинська. — К.: Вид-во ім. О. Теліги, 2001. — 223 с.
8. Хороб М. Художній світ Валерія Шевчука: мистецтво творення оповідання / М. Хороб // Волинь-Житомирщина. Історико-філологічний збірник з регіональних проблем. — 2010. — № 20.
9. Шпилова Н. Вивчення творчості Валерія Шевчук в 11 класі / Н. Шпилова. — Українська мова та література. — 2003 (травень). — С. 8-21.

Практичне заняття № 17. Творчість Івана Драча

1. Огляд життя і творчості.
2. Мотиви і образи зб. „Соняшник“, „Протуберанці серця“, „До джерел“, „Вогонь з попелу“, „Сізіфів меч“. Риси поетичного стилю.
3. Драматичні поеми „Чорнобильська мадонна“, „Соловейко-Сольвейг“. Проблематика. Образи. Поетика.
4. І. Драч і кіно (кінодраматургія: „Криниця для спраглих“, „Іду до тебе“ та ін.).

Художні тексти

Драч І. Вибрані твори: В 2-х т. — К. : Дніпро, 1986.

Драч І. Храм сонця. — К., 1988.

Драч І. Лист до калини: Поезії. — К.: Веселка, 1994.

Драч І. Сізіфів меч: Вірші 90-х. — К.: Укр. письменник, 1999.

Драч І. Анатомія блискавки : вибр. твори / Іван Драч ; упорядкув., комент. та

приміт. : В. Брюгген ; передм. : М. Жулинський. — Х. : Фоліо, 2002. — 509 с.
Противні строфи : [Поезії] / Іван Драч; [Передм.: Л. Голота]. — К. : Просвіта, 2005. — 306,
Драч І. Наближення : поетичні переклади й статті / Іван Драч. — К., 2008. — 380с.
Драч І. Криниця для спраглих : кіносценарії, вірші, інтерв'ю та статті на тему кіно / Іван Драч ; [передм. : Ю. Ілленко, упоряд. : С. Тримбач]. — К. : Мистецтво, 2010. — 479 с.
Драч І. Твори : у 3 т. / Іван Драч ; [іл. : В. Перевальський]. — К. : Фенікс, 2010.
Сивим конем : [зб. віршів] / Іван Драч ; [худож.-оформ. : О. М. Артеменко]. — Х. : Фоліо, 2011. — 187 с. :

Література

1. Брюгген В. Література і час : [передмова] / Володимир Брюгген // Драч І. Наближення : поет. перекл. й ст. // Іван Драч. — Х. : 2008. — С. 4-15.
2. Бондаренко Ю. Поема І.Драча „Чорнобильська мадонна“ у шкільному вивченні / Юрій Бондаренко // Дивослово. — 1999. — С. 34-39.
3. Бутенко М. Чорнобиль кличе на сполох. І.Драч „Чорнобильська Мадонна“ : урок пам'яті в 11 кл. / М.П. Бутенко // Вивчаємо українську мову та літературу. — 2008. — № 12. — С. 17-20.
4. Витрикуш Г. Образи видатних людей минулого в поезії Івана Драча / Галина Витри куш // Укр. л-ра в загальноасв. шк. — 2010. — № 3. — С. 40-41.
5. Гончар О. Енергія таланту: І. Драч // Гончар О. Чим живемо. На шляхах українського відродження. — К., 1992.
6. Гречанюк С. Сонце і слово Івана Драча // Гречанюк С. На тлі ХХ ст.: літературно-критичні нариси. — К., 1990. — С.269-308.
7. Дзюба І. „Народжуйте себе, допоки світу...“ (Іван Драч) / Іван Дзюба // З криниці літ. У 3т. Т.3. Літературні портрети / Іван Дзюба. — К., 2007. — С. 584-602.
8. Жулинський М. Осінній Драч з вогненным жалом весняної кропиви / Жулинський М. // Слово і час. — 2006. — № 10. — С. 32-37.
9. Ільницький М. Іван Драч. Нарис творчості. — К., 1986.
10. Кордон А. Протуберанці душі поета / Анатолій Кордон // Дивослово. — 2010. — № 8 — С. 21-22.
11. Кудрявцев М. Морально-етичні колізії в поетичній драмі І.Драча / Кудрявцев М. // Українська мова та література. — 2001. — № 15.
12. Мельник Я. Від слова до життя: Іван Драч / Ярослав Мельник // Сила вогню і слова : літ. портр. / Ярослав Йосипович Мельник — К., 1991. —

С.139-155.

13. Моренець В. Груповий портрет з дівчиною // Моренець В. На відстані серця: Літературно-критичні нариси. — К, 1986. — С.33-57.
14. Новиченко Л. Синхрофазотрони посеред калини // Драч І. Вибрані твори: в 2-х т. — Т.1. — С.3-34.
15. Рубан В. Третє пришествя І.Драча / Рубан В. // Київ. — 1996. — № 9-10.
16. Салига Т. Яка ти, людино? („Дума про вчителя“ І.Драча) // Салига Т. Відлтий у строфи час: Літературно-критичні статті. — Львів, 2001.
17. Салига Т. І калина з Теліжинець, і полин з Чорнобиля (Іван Драч) / Тарас Салига // Воздвиження храму / Тарас Салига. — Л., 2008. — С.317-323.
18. Тарнашинська Л. Художнє оркестрування буденності : баладний вектор Івана Драча / Людмила Тарнашинська // Українське шістдесятництво : профілі на тлі покоління / Людмила Тарнашинська. — К. : Смолоскип, 2010. — С. 361-389.
19. Ткаченко А. Іван Драч: Літературний портрет. — К.: Дніпро, 1988.
20. Ткаченко А. Художнику немає скутих норм / Ткаченко А. // Вітчизна. — 1996. — № 11-18.
21. Ткачук М. Іван Драч (творчий шлях) / Ткачук М. // Українська мова та література. — 2001. — № 15.
22. Бідованець Т. Інтертекстуальне поле драм. поеми „СоловейкоСольвейг“ Івана Драча [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1194/1/Bidovanecs.pdf>

Практичне заняття № 18. **Василь Стус — єдність принципів життя і творчості**

1. „Народе мій, до тебе я ще верну“ (Життєвий подвиг В.Стуса).
2. Неоднозначний образ України — вісь поезії Василя Стуса.
3. Тема митця і мистецтва у творчості поета (Стус і Шевченко, Стус і Рільке).
4. Екзистенційне прочитання поезії В. Стуса.
5. В.Стус — літературний критик.

Художні тексти

- Стус В. Твори: у 4 т., 6 кн. — Львів: Просвіта, 1994-1997.
Стус В. Веселий цвинтар. — Варшава, 1990.
Стус В. Дорога болю: Поезії. — К.: Рад. письменник, 1990.
Стус В. Вікна в позাপростір. — К., 1992.

- Стус В. Золотокоса красуня. — К., 1992.
- Стус В. І край мене почує: Поезії. — Донецьк, 1992.
- Стус В. Вечір. Зламана віть : вибране / В. Стус. — К. : Дух і Літера, 1999. — 382 с.
- Стус В. Палімпсест : вибране / В. Стус; Упоряд. Д. Стус. — К. : Факт, 2003. — 432 с.
- Листи до сина / В. Стус. — Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2001. — 192 с.

Література

1. Бедрик Ю. Василь Стус: Проблема сприймання / Юрій Бедрик. — К.: Фотовідеосервіс, 1993 – 78 с.
2. Бондаренко А. Спроба аналізу філософських творів Василя Стуса // Дивослово. — 1998. — № 8. — С.8-10.
3. Бондаренко А. Час вибору: Вивчення творчості Василя Стуса в школі : посібник / А. І. Бондаренко, Ю. І. Бондаренко. — К. : Академія, 2003. — 232 с.
4. Василь Стус в контексті європейської літератури // Матеріали ІІ Всеукраїнської наукової конференції, присвячено вшануванню пам'яті письменника, літературознавця, мислителя і громадянина. – Донецьк, 2001.
5. Дзюба І. Різьбяр власного духу / Василь Стус. Під тягарем хреста. — Львів, 1991.
6. Ільницький М. Палімпсести В.Стуса / Ільницький М. // Вітчизна. — 1990. — № 3. — С.14-16.
7. Коцюбинська М. Василь Стус у контексті сьогоденної культурної ситуації / Михайлина Коцюбинська // Слово і час. — 1998. — № 6. — С. 17-28.
8. Коцюбинська М. На цвинтарі розстріляних ілюзій... / Михайлина Коцюбинська // Слово і час. — 1990. — № 6.— С.21-32.
9. Москалець К. Людина на крижині : літ. критика та есеїстика / К. Москалець. — К. : Критика, 1999. — 255 с.
10. Москалець К. Келія чайної троянди. 1989-1999 : Щоденник / Костянтин Москалець. — Л. : Кальварія, 2001. — 204 с.
11. Не відлюбив свою тривогу ранню. Василь Стус — поет і людина. — К., 1993.
12. Нецензурний Стус. Книга у 2-х частинах (Упорядк. Б.Підгірного). — Тернопіль, 2003.
13. Павлишин М. Квадратура круга: пролегомена до оцінки В.Стуса // Дивослово. — 1994. — № 1. — С. 15-21 або Павлишин М. Канон та

- іконостас. — К., 2000.
14. Плющ Л. Вільготно гойдається зламана віть / Плющ Л. // Слово і час. — 1991. — №11. — С.38-47.
 15. Рубчак Б. Перемога над прірвою: Про поезії В.Стуса / Богдан Рубчак // Сучасність. — 1983. — № 10.
 16. Рябчук М. Небіж „Рільке“ і „син Тараса : Про В.Стуса / Рябчук М. // Критика. — 1999.
 17. Славутич Яр. Єдність дум: Поезія В.Стуса // Яр Славутич. Меч і перо. — К., 1992. — С.356-374.
 18. Стус Д. Життя і творчість Василя Стуса. — К.: Фотовідеосервіс, 1992.
 19. Яременко. І я гукну, і син мене почує...“ / Яременко І. // Дніпро. — 1990. — №4. — С.71-77.

Практичне заняття № 19. **Нью-Йоркська школа поетів**

1. Література української діаспори другої половини ХХ ст. і місце в ній Нью-Йоркської школи поетів.
2. Нью-Йоркська школа поетів в контексті розвитку української і світової літератури другої половини ХХ ст.
3. Творчість Богдана Рубчака.
4. Поезія Богдана Бойчука.
5. Своєрідність поетичного мислення Юрія Тарнавського.
6. Сюрреалізм у творчості Емми Андіївської.
7. Творчість українських поетів, близьких до Нью-Йоркської групи (Віра Вовк, Олег Зуєвський, Роман Бавовал).

Художні тексти

Поети Нью-Йоркської групи. Антологія / Упорядники О. Астаф'єв, А. Дністровий. — Київ, 2003.

Півстоліття напівтиші: Антологія поезії Нью-Йоркської групи. — Київ: Факт, 2005. — 372 с.

Література

1. Астаф'єв О. Лірика української еміграції : еволюція стилевих систем / Олександр Астаф'єв. — К.: Смолоскип, 1998. — 313 с.

2. Астаф'єв О. Образ і знак : Українська емігрантська поезія у структурно-семіотичній перспективі: [монографія] / Олександр Астаф'єв. — К: Наук. думка, 2000.— 268 с
3. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки : [монографія] / Біла А. — К.: Смолоскип, 2006. — С. 412-436.
4. Ільницький М .Українська повоєнна еміграційна поезія / Микола Ільницький.— Львів,1995. — 116 с.
5. Літературні вечори в Українському Інституті Модерного Мистецтва Чикаго, 1973-2006 // Укладачі: Віра Боднарук, Володимир Білецький. — Донецьк: Український культурологічний центр, 2006. — 140 с.
6. Павличко С. Теорія літератури : [монографія] / Соломія Павличко. — К.: Основи — 2002. — С. 381-418.
7. Понасенко А. Між „своїм“ і „чужим“ : естетичні орієнтири митців Нью-Йоркської групи // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. — №3. (214). — 2011. — Ч.1.
8. Ревакович М.. *Persona non grata*. Нариси про Нью-Йоркську групу, модернізм та ідентичність. — К: Критика – 2012. — 336 с.

УДК 82.0 (477) Б-24

Науково-методичне видання

Чобанюк В.Я., Хороб М.Б., Залевська О.М. Методичні рекомендації з історії української літератури ХХ ст. (практичні заняття). — Івано-Франківськ: , 2013 рік.

Друкарня видавництва

Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника

76025, м. Івано-Франківськ,